

Overschakeling van startvoer naar vleesvarkensvoer op 4 weken na opleg aantrekkelijk

Peter Reinders, AHS Den Bosch; Anita Hoofs, VPB-Sterksel

Uit onderzoek op het Varkensproefbedrijf in **Sterksel** blijkt dat er geen verschillen zijn in de technische resultaten en de gezondheid tussen vleesvarkens die op 4 of op 5 weken na opleg in de vleesvarkensstal overgeschakeld zijn van startvoer naar vleesvarkensvoer. Uit oogpunt van voerkostenverlaging en mineralenbesparing is het aantrekkelijker om op 4 weken over te schakelen.

Op het Varkensproefbedrijf "Zuid- en West-Nederland" is onderzoek verricht naar het tijdstip van overschakelen van startvoer naar vleesvarkensvoer. Hierbij is onderzocht of er verschillen zijn in technische resultaten en gezondheid van de varkens wanneer de overschakeling van startvoer naar vleesvarkensvoer op 4 weken na opleg in de vleesvarkensstal plaatsvindt in plaats van op 5 weken na opleg. Vleesvarkensvoer is goedkoper dan startvoer en bevat minder mineralen (N en P). Hierdoor wordt ook de mineralenbalans gunstig beïnvloedt.

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode van september 1992 tot april 1993 met 560 borgen en zeugen (gemengd mesten). De varkens zijn tegen verzadiging aan gevoerd met behulp van een computergestuurde restloze brijvoerinstallatie. Het opleggewicht bedroeg gemiddeld 22,7 kg en het aflevergewicht gemiddeld 111,4 kg. Er zijn twee proefbehandelingen met elkaar vergeleken:

- 1 Verstrekken van startvoer (EW=1,06, re=176g/kg) tot 4 weken na opleg, daarna één week 50% startvoer en 50% vleesvarkensvoer, daarna 100% vleesvarkensvoer (EW=1,09, re=159g/kg).
- 2 Verstrekken van startvoer (EW=1,06, re=176g/kg) tot 5 weken na opleg, daarna één week 50% startvoer en 50% vleesvarkensvoer, daarna 100% vleesvarkensvoer (EW=1,09, re=159g/kg).

Technische resultaten

In tabel I worden de technische resultaten en de slachtkwaliteit van de dieren uit de twee proefbehandelingen weergegeven.

Uit tabel I blijkt dat er geen verschillen zijn in technische resultaten tussen de twee proefbehandelingen. Ook in slachtgegevens zijn geen verschillen tussen de twee groepen dieren aangetoond. Ook met betrekking tot de gezondheid van de varkens (aantal veterinaire behandelingen per gezondheidsstoornis) zijn er geen verschillen tussen de proefgroepen waargenomen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het overschakelen van startvoer naar vleesvarkensvoer op 4 weken na opleg in de vleesvarkensstal ten opzichte van het overschakelen op 5 weken na opleg, geen nadelige invloed heeft op de technische resultaten en de gezondheid van de varkens.

Stikstof en fosforuitscheiding

Aan de hand van de opgenomen en de aangezette hoeveelheid stikstof en fosfor is berekend hoe groot de stikstof en fosforuitscheiding bij de vleesvarkens uit beide proefbehandelingen is.

Bij de berekeningen is ervan uitgegaan dat:

- een big met een lichaamsgewicht van 22,7 kg in totaal 0,545 kg stikstof en 0,117 kg fosfor bevat (Coppoolse e.a. 1990¹);
- een vleesvarken met een lichaamsgewicht van

¹ Coppoolse, J. e.a., 1990. De uitscheiding van stikstof, fosfor en kalium door landbouwhuisdieren. Nu en Morgen, Wageningen (DLO)

Tabel 1: Technische resultaten

tijdstip overschakeling van startvoer naar vleesvarkensvoer	4 weken na opleg	5 weken na opleg	sign. ^a
aantal dieren	276	273	
begingewicht (kg)	22,7	22,7	
aflevergewicht (kg)	111,2	111,6	
groeï (g/dier/dag)	772	776	ns
voeropname (kg/dier/dag)	2,2	2,3	ns
- startvoetverbruik (kg/dier)	47,6	60,8	
- vleesvarkenskorrelverbruik (kg/dier)	206,8	196,5	
voederconversie	2,87	2,89	ns
EW-conversie	3,12	3,13	ns
uitval (%)	1,4	2,7	ns
mager vleespercentage	54,7	54,7	ns
% A A + % A	89,8	88,7	ns

^a sign.: * niet significant ($p > 0,05$)

Tabel 2: Stikstofuitscheiding per vleesvarken (22,7 kg tot 111,4 kg)

	overschakelen startvoer naar vleesvarkensvoer 4 weken na opleg	5 weken na opleg
opgenomen stikstof (kg)		
- startvoer	1,340	1,712
- vleesvarkensvoer	5,261	4,999
totaal	6,601	6,711
stikstofaanzet (kg)		
- vleesvarken 22,7 kg - 111,4 kg	2,040	2,040
stikstofuitscheiding (kg)	4,561	4,671
reductie stikstofuitscheiding bij 4 t.o.v. 5 weken overschakelen	- 2,4%	

- 111,4 kg in totaal 2,585 kg stikstof en 0,560 kg fosfor bevat (Coppoolse e.a.,1990);
- één kg startvoer 28,16 gr stikstof en 5,00 gr fosfor bevat;
- één kg vleesvarzenskorrel 25,44 gr stikstof en 4,30 gr fosfor bevat.

De resultaten van de berekeningen zijn weergegeven in de tabellen 2 en 3.

Uit de tabellen 2 en 3 blijkt dat bij overschakeling van star-tvoer naar vleesvarkensvoer op 4 weken in plaats van 5 weken na opleg in de vleesvarkensstal de stikstofuitscheiding per vleesvarken met 110 gram en de fosforuitscheiding met 22 gram afneemt. Dit betekent een reductie van 2,4% van de stikstofuitscheiding en een reductie van 3,1% op de fosforuitscheiding.

Economische evaluatie

Wanneer op 4 weken in plaats van 5 weken na opleg in de vleesvarkensstal wordt overgeschakeld van startvoer naar vleesvarkensvoer is er een financieel voordeel te behalen, aangezien vleesvarkensvoer goedkoper is dan stat-tvoer (in dit onderzoek f 6,60 per 100 kg).

Het verschil in voerkosten tussen de beide proefbehandelingen is berekend op f 2,09 per afgeleverd vleesvarken ten gunste van de groep vleesvarkens die op 4 weken na opleg is overgeschakeld van startvoer naar vleesvarkensvoer. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de totale voeropname van de laatstgenoemde groep iets achterbleef bij de totale voeropname van de groep vleesvarkens die op 5 weken na opleg is overgeschakeld (respectievelijk 254,4 kg en 257,3 kg voer per dier). Het verschil in voeropname tussen de beide groepen vleesvarkens bedraagt 2,9 kg. De gemiddeld gewogen voerprijs bedraagt f 43,60 per 100 kg. Het verschil in voerkosten veroorzaakt door verschillen in voeropname bedraagt dan $2,9 \times (f 43,60 / 100) = f 1,26$ per afgeleverd vleesvarken.

Uitgaande van een gelijke voeropname komt het verschil in voerkosten veroorzaakt door het eerder overschakelen naar vleesvarkensvoer overeen met f 0,83 per afgeleverd vleesvarken. Dit komt overeen met f 2,49 per vleesvarkensplaats per jaar (3,0 rondes per jaar). ■

Tabel 3: Fosforuitscheiding per vleesvarken (22,7 kg - 111,4 kg)

	overschakelen startvoer naar vleesvarkensvoer 4 weken na opleg	5 weken na opleg
opgenomen fosfor (kg)		
- star-tvoer	0,238	0,304
- vleesvarkensvoer	0,889	0,845
totaal	1,127	1,149
fosforaanzet (kg)		
- vleesvarken 22,7 kg - 111,4 kg	0,443	0,443
fosforuitscheiding (kg)	0,684	0,706
reductie fosforuitscheiding bij 4 t.o.v. 5 weken overschakelen	- 3,1%	